

KARTA PRZEDMIOTU

Kierunek: Mechanika i Budowa Maszyn		Specjalność: Technologia Maszyn		
Nazwa przedmiotu: Metrologia i systemy pomiarowe		Kod przedmiotu: 2010-MBM-1S-3K-MISP		
Rodzaj przedmiotu: kierunkowy	Poziom studiów: I stopnia / inżynierskie	Rok studiów: II	Semestr: 3	Tryb: stacjonarne
Liczba godzin: 45 w tym: Wykład: 30, ćwiczenia: 15		Liczba punktów ECTS: 3		
Tytuł, imię i nazwisko: Wykład: prof. dr inż. Jan Chajda Ćwiczenia: prof. dr inż. Jan Chajda, dr hab. inż. Andrzej Kołodziej /a.kolodziej@pwsz.kalisz.pl/				

Informacje szczegółowe

Cele przedmiotu

C1. Nabyć wiedzę o istocie metrologii i teorii pomiaru.

C2. Opanować charakterystyki wzorców długości i kąta oraz budowę podstawowych przyrządów pomiarowych.

C3. Zdobyć umiejętność analizy obowiązujących norm i aktów prawnych.

Wymagania wstępne

w zakresie wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych

Znajomość statystyki i matematyki na poziomie matury podstawowej.

Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych

Efekty uczenia się	Po realizowaniu przedmiotu i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student	Odniesienie do celów przedmiotu	Odniesienie do efektów uczenia się dla programu
EU1	potrafi formułować zasady i metody pomiarowe, klasyfikować i obliczać błędy pomiarów	C1 C3	K_W12 K_U08 K_U23
EU2	zna narzędzia i systemy pomiarowe oraz właściwości metrologiczne i zasady doboru sprzętu pomiarowego	C1 C3	K_W02 K_W12 K_U23
EU3	klasyfikuje, charakteryzuje wymagania metrologiczne i techniczne oraz zna zasady sprawdzania wzorców i sprzętu pomiarowego, a także projektuje sprawdziany do wałków i otworów	C1 C2 C3	K_W01 K_W12 K_U23 K_K04
EU4	potrafi formułować i stosować aparat matematyczny do opisu zagadnień metrologicznych	C1 C2	K_W01 K_W12
EU5	potrafi interpretować, oszacować i krytycznie ocenić otrzymane wyniki obliczeniowe, a także formułować trafne wnioski oraz identyfikować źródła błędów	C1 C2 C3	K_W12 K_U08 K_K04

Treści programowe

Treści programowe	Forma zajęć	Liczba godzin	Odniesienie do efektów uczenia się
	Wykłady	30	
TP1	Teoria pomiarów i błędy pomiarów	4	EU1, EU2, EU4, EU5
TP2	Metody pomiarów – bezpośrednie i pośrednie	4	EU1
TP3	Zagadnienia metrologiczne. Wzorcowanie. Legalizacja. Sprawdzanie	4	EU3
TP4	Narzędzia pomiarowe. Podział narzędzi. Układ hierarchii wzorców	4	EU3
TP5	Klasyfikacje i właściwości metrologiczne narzędzi pomiarowych	4	EU2, EU3
TP6	Wzorce długości i kąta	3	EU3
TP7	Sprawdzanie wybranych narzędzi pomiarowych	4	EU3, EU4
TP8	Podział, charakterystyka i sprawdzanie sprawdzianów do wałków i otworów	3	EU3, EU4, EU5
	Ćwiczenia	15	
TP1	Obliczanie błędów metod pośrednich i niepewności pomiaru	6	EU1, EU4, EU5

TP2	Obliczanie wymiarów i projektowanie sprawdzianów do wałków i otworów	9	EU3, EU4, EU5	
Narzędzia dydaktyczne:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykład z elementami prezentacji multimedialnej. 2. Pogadanka. 3. Dyskusja. 4. Praca w grupach. 5. Ćwiczenia tablicowe. 				
Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się				
Efekt uczenia się	Forma weryfikacji i walidacji efektów uczenia się			
	Wiedza faktograficzna	Wiedza praktyczna umiejętności praktyczne	Umiejętności kognitywne	Kompetencje społeczne, postawy
EU1		X		
EU2		X		
EU3		X		
EU4		X		
EU5		X		
Kryteria oceny osiągnięcia efektów uczenia się				
F – formujące				
F1. Analiza i rozwiązywanie konkretnych zagadnień (praca w grupach). F2. Dyskusja podczas wykładów i ćwiczeń. F3. Sprawdzanie umiejętności podczas ćwiczeń. F4. Korekta prowadzenia wykładów i/lub ćwiczeń.				
P – podsumowujące				
P1. Zaliczenie. P3. Dyskusja podsumowująca.				
Skala ocen				
Ocena:	Poziom wiedzy, umiejętności, kompetencji personalnych i społecznych			
5,0	- znakomita wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne			
4,5	- bardzo dobra wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne			
4,0	- dobra wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne			
3,5	- zadowalająca wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne, ale ze znaczącymi niedociągnięciami			
3,0	- zadowalająca wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne, ale z licznymi błędami			
2,0	- niezadowalająca wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne			
Forma zakończenia	Zaliczenie na ocenę. Na ocenę z ćwiczeń składa się aktywność na zajęciach (30%) oraz umiejętność rozwiązywania i analizy konkretnych przykładów podczas pracy w grupach (70%). Zaliczenie ćwiczeń jest warunkiem koniecznym przystąpienia do zaliczenia wykładu. Na ocenę z wykładu składa się ocena z ćwiczeń (30%), aktywność na wykładach (30%) oraz ocena z odpowiedzi (40%).			
Obciążenie pracą studenta				
Forma aktywności				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim: 54 2. Przygotowanie się do zajęć: 45 <p style="text-align: center;">SUMA: 99</p>				
Literatura				
Podstawowa:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kołodziej A., Metrologia techniczna, Wydawnictwo PWSZ, Kalisz 2008. 2. Jakubiec W., Zator S., Majda P., Metrologia, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2014 3. Jakubiec W., Malinowski J., Metrologia wielkości geometrycznych, WNT, Warszawa 2004. 4. Humienny Z.(red.), Specyfikacje geometrii wyrobów (GPS), WNT, Warszawa 2004. 5. Arendarski J. [et al.], Sprawdzanie przyrządów do pomiaru długości i kąta, pod red. Jana Tomasika, Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa 2009. 				

6. Lisowski M., Podstawy metrologii, Oficyna wydawnicza politechniki Wrocławskiej, Wrocław 2015.

Uzupełniająca:

1. Adamczak S., Makiela W., Podstawy metrologii i inżynierii jakości dla mechaników – ćwiczenia praktyczne, WNT, Warszawa 2010.
2. Adamczak S., Pomiary geometryczne powierzchni, WNT, Warszawa 2008.
3. Malinowski J., Jakubiec W., Płowucha W., Pomiary gwintów w budowie maszyn, WNT, Warszawa 2008.
4. Wieczorowski M., Cellary A., Chajda J., Przewodnik po pomiarach nierówności powierzchni czyli o chropowatości i nie tylko, Wydawnictwo PP, Poznań 2003.
5. Jezierski J., Analiza tolerancji i niedokładności pomiarów w budowie maszyn, WNT, Warszawa 1998.

Inne przydatne informacje o przedmiocie:

Metrologia techniczna i systemy pomiarowe przybliżają wiedzę z zakresu:

- podstaw metrologii,
- charakterystyk wzorców długości i kąta,
- teorii pomiaru,
- błędów pomiaru i ich składowych,
- wyrażania i wyznaczania niepewności pomiaru,
- budowy i zasad doboru sprzętu pomiarowego oraz przeprowadzania pomiarów wielkości geometrycznych.